

מדינת ישראל

משרד החינוך

אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובריאות סביבתית

דגשי בטיחות לקייטנה - שימוש במתקנים מתנפחים

מתקנים מתנפחים, המהווים אטרקציה צבעונית ומלהיבה, טומנים בחובם, בשימוש לא נכון, פוטנציאל היפגעות וסיכונים שעלול להיות גבוה ובמהלך השנים אכן אירעו תאונות ופציעות רבות בגלל חוסר זהירות ואי מילוי הנחיות.

מסמך זה אינו בא במקום חוזר המנכ"ל, אלא משמש ככלי עזר להדגשה ולחידוד התפקידים והמטרות של המנהל ואחראי הפעילות במוסד חינוך/קייטנה.

חוזר מנכ"ל משרד החינוך העוסק בפעילויות חוץ בית-ספריות, מפרט בפרק 17 את ההוראות לשימוש במתקנים מתנפחים ותקף עבור כלל המערכת הפורמאלית והבלתי פורמאלית. למעשה, אלו הן ההנחיות המפורטות והמקצועיות היחידות העוסקות בניהול אירוע של מתקנים מתנפחים!

בכל פעילות עם מתקנים מתנפחים, יש לוודא שמתקיימות הנחיות פרק 17 בחוזר מנכ"ל:

http://meyda.education.gov.il/files/Applications/Mankal/outdoor_activities.pdf

נושאים חשובים לבדיקה, באחריות מנהל / אחראי פעילות:

1. וודא כי המפעיל נושא שתי תעודות: תעודת מנהל אתר מתקנים מתנפחים בתוקף: התעודה (עם תמונה) המעידה שעבר, הכשרה להפעלת מתקני מתנפחים או הכשרת מנהלי אתרי מתנפחים. כמו כן יחזיק המפעיל בתעודה בתוקף של מגיש עזרה ראשונה.

2. ודא כי לא קיימים מתקנים אסורים! בחוזר מנכ"ל מפורטים המתקנים האסורים בשימוש.

דגש מיוחד ניתן בזה למתקנים האסורים הבאים:

א. אסור השימוש במתקן "השור הזועם":

מדינת ישראל

משרד החינוך

אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית

- ב. אסור השימוש במתקנים מתנפחים יבשתי עם מגלשה שעליה זורמים מים או כל מתקן יבשתי אחר עם מים (עם או בלי בריכת איסוף):

אסור לשימוש -

ברכות מתנפחות עם מים או שילוב עם מגלשות עם מים.

- ג. אסור השימוש במתקן ברכת קצף:

- ד. אסור השימוש במתקן קיר טיפוס העולה על 4 מטרים ללא מפעיל מוסמך לקירות טיפוס או מדריך מוסמך לטיפוס וגלישה - צמוד למתקן. חובה על המשתמשים לחגור רתמות ואמצעי אבטחה תקינים נגד נפילה.

- ה. אסור השימוש בקיר טיפוס עד 2 מטרים ללא מפעיל צמוד + חגירת המשתמשים ברתמת בטיחות תקינת לילדים.

3. בדיקת תקינות: על המפעיל להציג אישור בדיקת מהנדס / מכון התקנים לכל מתקן.

4. ביטוח: על המפעיל להציג פוליסת ביטוח המכסה חבות צד ג' וחבות מעסיקים.

מדינת ישראל

משרד החינוך

אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית

5. מותר השימוש במתקנים מתנפחים בברכה ובתנאי:

- א. הברכה מוכרזת ונוכחים בה מצילים.
- ב. המפעיל עומד בכל הנחיות חוזר מנכ"ל.
- ג. המתקן המתנפח מונח בברכה, מותאם ומתוכנן לפעילות בברכה.
- ד. הפעילות תואמה כראוי עם מנהל הברכה בשטח נפרד ונשלט על ידי המציל.
- ה. בבריכה שסגורה לקהל יהיו **2 מצילים בו זמנית**, מציל בכל דופן.
- ו. **בבריכה שפתוחה לקהל** באותו זמן - יהיו **3 מצילים בו זמנית** שתפקידם: מציל הבריכה כללי ועוד שניים, אחד בכל דופן הבריכה. תפקידם לוודא שילד שגלש מהמתקן לא ישחה מתחתיו, לוודא שהילד מגיע לשפת הבריכה ולסייע לו, אם צריך עזרה.
- ז. בבריכה שעמקה 80 ס"מ או יותר רשאים להשתמש רק תלמידים היודעים לשחות.
- ח. מנהל הקייטנה / הפעילות, יודא שהמציל בודק במים הרדודים את כושר השחייה של הילדים לפני שהם עולים לגלוש מהמתקן. ילד שלא יודע לשחות לא יעלה לגלוש.
- ט. יש עוזר מפעיל בנקודת השילוח למעלה ומשגיח למטה בנקודת הגלישה למים.
- י. הצעה: לצייד ילדים שאינם יודעים לשחות במצופים לידיים ולגוף. הם יגלוש בקבוצה נפרדת בתאום עם 2 המצילים לפרק זמן קצר.

6. חשמל: תשומת לב מיוחדת תינתן לפריסת כבלי החשמל, באופן שלא יסכנו את הילדים:

מפוח ומערכת חשמל מסוכנים

מפוח ומערכת חשמל לא מוגנים ומסוכנים

מדינת ישראל

משרד החינוך

אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית

דגשים נוספים לעניין ההתקנה והחשמל:

א. קיבוע מפוח במרחק הנדרש וחיבור החשמל בגובה 2 מטר מעל שפת הבריקה, ובמרחק העולה על 2 מטר משפת הבריקה.

ב. אין חשמל באזור "0" בכלל. (מדופן הבריקה ועד 2 מטר ממנו)

ג. המפוח יזרים אוויר למתקן בעזרת שרוול פלסטיק.

כללי

7. עיגונים - המתקן יעוגן למשקולות בטון ברצפה (דלי בטון) ולא ייקשר לצדדי הבריקה (החבלים מהווים מפגע בטיחותי).

8. שטח הגלישה והכניסה למים יבודד בעזרת מצופים כחול לבן למניעת כניסת אנשים.

9. יש לוודא שלא יגלשו שני ילדים באותו מסלול באותו זמן (אחד בכול מסלול)

10. אין להפעיל מתקני מתנפחים בתוך בריכה בשעות הלילה, גם בבריכות מתנפחים בשום מצב בלילה, פרט לברכות שיש בהן תאורה תת מימית תקינה.

11. יש לוודא שקצה המגלשה במתקן גלישה יוכנס לתוך המים ולא יונח על השפה על מנת למנוע היפגעות הגולש מקיר הבריקה.

מגיש עזרה ראשונה:

12. בכל אירוע יוצב מגיש עזרה ראשונה מוסמך (תעודה בתוקף) עם ערכה מלאה ותקינה.

13. יש לוודא מינוי אחראי מטעם הקייטנה שיפעל בשיתוף פעולה עם מנהל האתר מתקנים מתנפחים.

14. **ביצירת קשר עם המפעיל יש לסכם בין השאר את הפרטים הבאים:**

סיוור מוקדם עם המפעיל, מספר ילדים, גילאים, עוזר מפעיל לכל מתקן (מתקנים עם מגלשות שני עוזרים אחד למעלה אחד למטה) מנהל אתר מתקנים בעל תעודה נוכח במקום ומנהל את האירוע ומפקח עליו, סיכוני בשטח, בטיחות חשמל ועוד...

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית

15. בהזמנת העבודה יחתום המפעיל על הצהרות כדלהלן:

- א. המפעיל מצהיר בזאת כי הוא יודע את נהלי הבטיחות כפי שכתובים בחוזר מנכ"ל ומתחייב ליישם כראוי.
- ב. המפעיל מצהיר כי פרטי הציוד תקינים ושלמים, לרבות: חבלי טיפוס, עוגנים, מזרני בלימה, מפוחים וכבלי חשמל.
- ג. המפעיל ימלא את שמו בבירור, חתימה ותאריך.

סיכום:

"שוק" מתקני המתנפחים מתאפיין בתחרות גבוהה, במיוחד בחופשת הקיץ. כמנהלי קייטנות אתם נדרשים לזהירות רבה בבחירת מנהל האתר ולתת את הדעת לכשירותו כמנהל אתר וכשירות המתקנים. אין לקצר תהליכים או לוותר על קיום הנהלים והכל, כמובן, למען בטיחותם והנאתם של הילדים.

קיץ נעים ובטוח,

רותם זהבי

מנהל אגף בטיחות ארצי

